

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2.6. uri popoldne.

Štev. 4.

V Ljubljani, v četrtek 7. januarija 1886.

Letnik XIV.

Deželni zbor kranjski.

(XI. seja, 7. januarija.)

Prebere in potrdi se zapisnik zadnje seje, potem pa g. deželni glavar naznani, da je cesar potrdil postavbo gledé začasnega pobiranja deželnih naklad. Po razdelitvi došlih peticij se občinska cesta med Vidmom in Zdenjsko vasjo uvrsti med kantonske ceste. Prošnja občine Brusniške zavolj uvrstenja neke ceste med kantonske ceste se izroči deželnemu odboru z nalogom, da naj to zadevo natančno preišče in v prihodnjem deželnem zboru o njej poroča. Poslanec Pfeifer je prav toplo podpiral ta predlog in reč priporočal deželnemu odboru tako-le:

„Prošnja Brusniške občine se meni dozdeva prav pohlevna, ona namreč želi, da se kratka občinska cesta med Brusnicami in Gabrjem sprejme med okrajne ceste; imenovana cestna proga dolga je komaj 2 1/2 kilometrov, ter se na eni strani — od Gabrja proti Stopičem — združi s kantonsko cesto, na drugi strani pa — od Gabrja do Brusnic — z Brusniško kantonsko, oziroma Zagrebško državno cesto, tako da je imenovani kos ceste med Gabrjem in Brusnicami sicer občinska cesta, pa za promet ravno tako važna, kakor Brusniška okrajna cesta, ki je le podaljšana proga imenovane občinske ceste.

Na tej občinski cesti prevaža se ravno toliko raznega blaga, lesa itd. iz sosednjih krajev, kakor na Brusniški okrajni cesti — in vendar morajo Brusničanje sami vzdržavati to občinsko cesto, dasiravno je skoraj nič ne rabijo, toraj je njih prizadevanje, to breme razdeliti na več ram, vsega ozira vredno, tem bolj ker morejo poleg imenovane občinske ceste vzdržavati tudi okrajne ceste.

Toraj gorko priporočam to zadevo gospodarskemu odboru oziroma deželnemu odboru, da pri izdelovanju nove cestne postave ozir jemlje na imenovano cestno progo, ter jo uvrsti med okrajne ceste.“

Prošnja občine Blejske in Gorjanske zavolj podpore za preložitve ceste iz Grada proti Gorjam se izroči deželnemu odboru, da on v ta namen določi primerno podporo. To prošnjo podpiral in priporočal je dr. Poklukar, ki je pojasnoval potrebo te preložitve in prosil, naj bi se ta reč hitro rešila. Prošnje zarad deželnih cest se z današnjega dnevnega reda odstavijo, da bodo obravnavane in rešene vse skupaj.

Prošnja soseske Grobše v Postonjskem okraji zavolj podpore za gradnje neke škarpe se izroči deželnemu odboru z naročilom, naj reč preišče, in ako se pokaže potreba, dotični občini odloči podporo. Poročevalec je bil g. Obreza.

Poročilo deželnega odbora, da je za vodovod v Šmarji dovolil 100 gld. podpore iz deželnega zaklada, se vzame na znanje. Naznanilo deželnega odbora, da je postava o doneskih zavarovalnic za požarne namene zadobila najvišje potrjenje, se vzame na znanje, ob enem se pa deželnemu odboru naroča potrebno preskrbeti zarad izvrševanja te postave. G. Grasselli je pri tej priliki povdarjal, da postava tistega dobrega vspeha, ki se je pričakoval, pač ne bo imela, in da bo treba zarad podpiranja gasilnih društev vkreniti na drugo pot. Konečno je stavil sledeči predlog:

„Slavni deželni zbor sklene:

Deželnemu odboru se naroča, da je deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju poročati na drobno, kakšni so bili nasledki in kakšen učinek deželne postave z 20. decembra 1884 št. 17 dež. zak.

Ob enem je razložiti stanje gasilstvenih naprav na Kranjskem in poročati o številu gasilskih društev, o njihovem organizacijonu, o gasilnem orodji in drugi gasilski opravi, ki jim je na razpolaganje in naposled o tem, ktera gasilska društva imajo svoje posebne zaklade za podporo tacim gasilcem, ki so ali zboleli ali ponesrečili se pri gašenju.“

Poslanec Svetec poroča o predlogih poslancev Kluna in Šukljeja zarad premembe volilnega reda deželnega ter nasvetuje, da naj se oba predloga

izročita deželnemu odboru z naročilom, da naj v prihodnjem zasedanju o tem poroča, oziroma deželnemu zboru predloži nov načrt deželnega volilnega reda. Ta predlog se sprejme brez ugovora.

Poslanec Grasselli poroča o prošnji Železniške občine, da bi se v okom prišlo pomanjkanju zdravnikov na kmetih ter omenja žalostnih razmer gledé zdravniške pomoči po deželi, kjer bode treba zdravnika kmalo po dnevi z lučjo iskati, ako bode šlo nekaj časa tako naprej, ker stari zdravniki izumirajo in novega naraščaja ni. Na Kranjskem pride en zdravnik na 7844 ljudi, na Goriškem na 7314, v Istri na 5300, na Koroškem 3859, v Solnogradu na 1846 v Trstu na 1329 ljudi. Toraj je pri nas v tem oziru najslabeje. Občine pač ne morejo žrtvovati velikih stroškov za zdravnike, zdravniški doktorji se tudi branijo nastaviti se v manjših krajih, toraj bi bilo skoraj treba misliti na drage pripomočke. Stvar pretresajo tudi v drugih deželah. Konečno stavi v imenu gospodarskega odseka predlog, to prošnjo izročiti deželnemu odboru z naročilom, da naj v prihodnjem zasedanju poroča, kako bi se dalo v okom priti pomanjkanju zdravnikov.

G. deželni predsednik baron Winkler omenja, da se s tem vprašanjem peča tudi vlada; glavna reč pa je, kdo bo nosil potrebne stroške za nastavo zdravnikov, ali občine, ali dežela. Občine ne merejo same, treba bi jih bilo več združiti v ta namen; to pa zopet toliko časa ne gre, dokler se ne vé, kakošne občine bomo imeli. Menda se bode pa vendar izdelala in v prihodnem času v obravnavo izročila kaka primerna postava.

Dr. Bleiweis omenja, da tudi deželni zbori zgornje-avstrijski, solnogradski, spodnje-avstrijski in tirolski so se pečali s to zadevo. Nekteri želé zopetno vstanovitev šole za kirurge. Toda taka vstanovitev je nemogoča, ker so sedaj po celem svetu le šole, v kateri se izšolajo doktorji medicine.

Spodnje-avstrijski zbor je pa storil drug sklep, kateri se mi zdi jako praktičen in tudi pri nas amesten. On je sklenil, da se ima v proračun deželnega za-

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviran zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

Zdaj prideš ti na vrsto, ljubi Vekoslav. Tvoj sosed na Vignji zaljubil se je v Julijeto spod Skale, recimo bolje v Podskalnikovo ogromno premoženje se je zaljubil in ker je Julija edin otrok grofov, hotel je po nji pripraviti ga na-se; ljubiti še sploh ničesar bil zmožen, nego sam denar. A v tem si mu ti na poti in žugal mu prekrizati račun. Tudi so imeli bratje še veliko družih pritožb proti tebi, in kolikor sem izvedel, smatrali so te za svojega največega nasprotnika na Goriškem. Vsled tega sklenili so v skrivni seji znebiti se te v treh mesecih na vsak način. Vadjalo se je, kdo ima ta sklep izvršiti, in zadelo je mene. Spovem se ti, Vekoslav, dolgo, dolgo sem te zalezoval, kjerkoli sem mogel, da bi te umoril. Toda nikjer se mi ni ponudila prava priložnost, zadnjič pa, spominjaš se gotovo, kje. Ko sem te imel pred seboj, zbal sem se tako, da mi ni bilo mogoče izveleči samokresa spod pazduhe. Ne, toliko zgubil sem ves pogum, kakor brž sem ti v obraz pogledal; stari spomini so me premogli, sram me je bilo, vtekel sem, vtekel za vedno iz domovine; ker vedel sem dobro, kaj me tam čaka, če te ne vsmrtim.

Kdor namreč točno ne izvrši od framasonov naloženega povelja, pripade gotovi smrti. Zbežal sem s Solkanske ceste naravnost proti Črnicam in dalje po cesarski cesti čez Kranjsko in Hrvaško na Turško. Pod Skalo dal sem nekomu listič na Julijeto, na kterege sem v naglici zapisal, naj se kakor samega zlodja varuje Mostovskega, ki zalezuje njo in Vekoslava. Prišel sem v Adrianopol in slednjič v Carigrad. Ko sem se tu skazal z grofovskim rodem in so spoznali mojo spretnost v vojaških vajah in računske znanosti, sprejeli so me v vojsko in odprla se mi je pot do viših dostojanstev v turški vojski. Se vé, da moral sem se pomahomedaniti. No, saj me pa to tudi ni dosti truda stalo; vere že tako petnajst let nisem imel nobene; naj bo hudič, ali ne, ni mi bilo mar. In tako, kakor vidiš, Vekoslav, dospel sem še ne v dveh letih do paše z dvema redoma. Drugi teden vdarimo jo proti Donavi na Oggersko. Da ti pa še to razodenem, Vekoslav, za to vojsko vedeli smo v loži že pred tremi leti, ko se nikomur o nji še sanjalo ni. Vse se je pred posvetovalo s pruskimi brati v imenu Friderika in ministra Herzberga. Saj za drugo ne gré, kakor razbiti avstrijsko silo, zato se bo skrbelo, tudi ne manjka ogleduhov in družih barantačev, kateri so poslani od ložinih bratov, da v vojski delajo združbe in kalijo mir, ter ovajajo sovražniku vaše namere. Zapisano je že, da Avstrija mora v tej vojski razbiti si glavo in zobe. Jaz pa, se vé, da si nisem nikdar domisljeval, da bom stal kedaj na turški strani proti Avstriji. Sic fata tulere. Takovec je vesel tudi na Tur-

škem, nobeden krst mu ne odvzame te sreče! Tako končá Takovec. Pol ure kasneje ločila sva se gotovo — za vedno.

Meni pa bilo je to dovolj, odprl se mi je pred očmi nov svet, brezštevila nejasnih prizorov iz zadnjih let, kateri so kakor nejasne uganjke noč in dan vznemirjali mi duh ter razjasnili so mi vse dvome. Tisti črnkasti človek, kterege sem tolikokrat srečaval v Gorici, v Solkanu, v Štanjelu, ki se je zdel vedno ene in iste velikosti, a vselej drugače oblečen, da, da, tisti človek, povsod on, povsod Ben Saruk. A ta Ben Saruk, premišljeval sem iz Livnega nazaj v Gaber peljaje se v družbi gostoljubnega bega, Ben Saruk? nisem li že nekda slišal ali bral tega imena? Mislim in mislim; kar mi pride na um oni beli listič, kterege sem bil pobral v obednici na ladiji. Vzamem ga iz listnice, razvijem in glej podpis: Ben Saruk. A tudi zadnje besede pisma, od kterege je bil list odtrgan, te besede pravim, ki so mu bile prav brez pomena, ker nisem poznal stika s prejšnjimi, dobile so zdaj dovolj jasno misel; glasile so se: ako to izvršite, prisojenih vam je v seji 20. marea dva tisoč tolarjev, bratu Timeju zdravniku pa se bo pomoglo do službe mestnega fizikata na Dunaji. Ibis redibis non, in aquis morieris. Da jasno, vse jasno.

„Poznam vašo zvestobo in gostoljubnost, prijatelj beg Gabrski“, spregovorim po dolgem molčanju.

„Kaj bi pa želel, mladi prijatelj?“ seže mi hitro v besedo beg. „Pripravljen sem v vseh rečeh točno vgoditi vam, kakor mi veleval prerokova postava.“

klada postaviti svota 3000 glđ. v podporo onih občin, ktere vsled slabega stanja svojih financ niso v stanu izdrževati iz svojih dohodkov zdravnikov. Sklenili so, da sme deželni odbor takim občinam do 200 glđ. vsakoletne podpore deliti.

Moravski deželni zbor je popolnoma organiziral zdravstvene službe pri občinah, in sicer so tam zdravniki v selih večidel v deželni službi, ter imajo najmanj po 700 glđ. na leto. Res je, da ta organizacija deželo veliko stane, a konečno se je ta zadeva rešila v zadovoljnost deželanov.

Tudi na Českem se letos bavi deželni zbor s tem vprašanjem, in bode skoro gotovo ga rešil v istem smislu, kakor na Moravskem. Treba je še omeniti, da pa v teh deželah ni pomanjkanja zdravnikov. Česko vseučilišče vsako leto izgoja zadostno število, le finančno vprašanje ovira ugodno rešitev tega vprašanja. Tudi pri nas imamo pomanjkanja zdravnikov že več let, in to pomanjkanje bode zmirom večje, ker kirurgov ni, doktorji pa ne morajo iti v vsako majhno vas.

Dozdeva se mi, da se bomo morali na Kranjskem vkleniti predloga spodnje-avstrijskega deželnega zbora, ker naše selske občine pač nikdar ne bodejo v stanu vzdrževati doktora medicine. V tem smislu odsekov nasvet govornik priporoča deželnemu zboru in odboru.

Peta točka gledé proračunov deželnih dobrodelnih naprav se z dnevnega reda odstavi.

Poslanec Šuklje poroča o letnem poročilu deželnega odbora gledé šolstva ter se na znanje vzamejo podpore kranjskemu šolstvu; dalje se vzame na znanje, da se je 18 šol na novo ustanovilo, 15 šol razširilo in 10 uvrstilo v višji razred. K tej točki poročevalec predlaga sledečo resolucijo:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se naroča, da uvaževajoč potrebe kranjskega šolstva vendar pri razširjanji obstoječih in pri ustanovitvi novih šol strogo na to paži, da se normalno-šolski zaklad preveč ne obremenjuje po šolskih stroških. Gledé na to naj toraj deželni odbor le takrat privoli v ustanovitev nove, oziroma razširjanje že obstoječe šole, ako razmere ne dopuščajo, da se poduk vredí bodisi s poludnev- nim ali excurrendo podukom, bodisi s šolo za silo.“

Ta resolucija se sprejme.

Ko so rešene dotične točke, vpraša poslanec g. Klun, kaj se je zgodilo s prošnjo občine Dolenjevaške pri Ribnici, ki je lani prosila povrnitev odkupnine, ktero je morala od leta 1873 do 1875 plačevati za orglarsko biro.

Poslanec dr. Vošnjak pojasni, kaj se je v tem obravnavalo.

Poslanec Klun stavi predlog, da naj se občini Dolenjevaški za razširjanje šole, ki se je lani izvršilo, vrne znesek 415 glđ. 36½ kr., ki jih je morala ta občina plačati kot odkupnino za orglarsko biro.

Ta predlog se sprejme.

Diurnistoma Francu Zalarju in Frid. Dreniku se pregleda prekoračenje normalne starosti za tri leta, potem g. deželni glavar ob ½1. uri popoldne sklene sejo in prihodnjo sejo napove na ponedeljek, 11. t. m.

O Slovencih

prinesel je „Oesterreichischer Reichsbote“ iz peresa „St.“ (ako se ne motimo prof. Stritar) resničen so- stavek, kakoršnega svet še ni kmalo bral v nemških listih. „St.“ piše:

„K narodnostim, ki so pri Dunajskih liberalnih listih v posebni milosti, pripadajo tudi Slovenci. Ubogi ta narodič obsipajo ob vsaki priložnosti, kar le morejo z zasramovanjem in že vsak pisac turist, ktereja je veter med to nesrečno ljudstvo zanesel, misli, da bi ne izpolnil svoje dolžnosti, ako ne bi mimogredé krepko oplazil po njem. Priznati moram, da se mi tako postopanje pristaša in voditelja tolišnje narodnosti, kakor je ravno nemška ne zdi ne velikodušno, ne viteško, pa tudi ne spodobno v navadnem pomenu besede; vendar pa rad priznam, da tisti, ki se je rodil iz „inferiore Raçe“ nima sediti o rahločutji.“

Čut moja pa mi vendar-le pravi, da so napori naroda, ki se je brez tuje pomoči iz lastne moči med največje in najboljše okolščinami v čudovito kratkem času dvignil iz svoje politične in nacionalne ničevnosti vsaj toliko, da ga sedaj vsaj imenujejo med avstrijskimi narodi, kaj več vredni, kakor pa le zasramovanja in zaničevanja, naj mu bode človek tudi še tako ledenomrzeln, iz ktereja-koli vzroka. Če bi se našim nemškim sodržavljanom le sanjalo, koliko da nam je bilo potreba truda in dela, koliko požrtovalnosti, da smo prišli do skromnega vspeha, ki ga imamo na političnem in književnem polji, mislim, da bi se vendar nekoliko premislili, preden bi nas zopet tako silno zaničevali.

Rad verjamem, pravi pisatelj dalje, da je temu več nevednost, kakor pa hudobna volja vzrok, da tolikrat nevoljni čitamo razžaljive sestavke o nas. Ni še davno, ko sem čital v jako razširjenem Dunajskem listu popolnoma neslano opazko, da je v hiši, ki je nekemu „windisch“-kmetu pogorela, javalne zgorle kak Abecednik. Jaz sicer ne vem, koliko se Abecednikov in druge vrste knjig nahaja po hišah premožnih nemških kmetov, ktere pa pri vsem tem jako spoštujem, lahko pa rečem, ne da bi se bal kakega popravka, da ubogi slovenski kmet, ktereja prav dobro poznam, več bere, kakor pa primeroma bogateji nemški kmet po Dolenji Avstriji, čegar razmere so mi tudi do dobrega znane. Slovenski kmet ne bere samo, temveč si kupuje tudi knjige in se naroča na časnike, dostikrat več, kakor mu moči dopuščajo.

Slovenci, kterih je v okroglem številu cel milijon, če tudi so raztreseni in politično razdeljeni; če tudi nimajo narodnega boljarstva in ne bogatega meščanstva; če tudi se morajo po mnogih krajih z neugodno naravo boriti za življenje, imajo ravnokar 25 časnikov, med kterimi so 3 dnevnik (po novem letu le še 2). V Ljubljani imajo društvo (Matico), ki se peča z izdavanjem knjig, ki so bolj za učnjake, v Celovci deluje pa že 33 let „Družba sv. Mohorja“, ktera ima sedaj v okroglem številu 30.000 udov in je od svojega početka pa do leta 1883 zopet v okroglem številu izdala in razposlala med narod poltretji milijon knjig v domači besedi. To nam zadostuje. Kar se pa sicer še tiska v slovenskem jeziku in tudi ni malo — tega pa tukaj niti ne omenjam ne. Števila tiskarn v Ljubljani,

ki se večinoma le s slovenskim tiskom pečajo, ravno sedaj ne vem (šestero jih je), vendar pa jih je že toliko, da se v tem oziru nobeno mesto ne to- in ne onstran Litave ob enakem številu prebivalstva z glavnim mestom kranjske dežele meriti ne more. To naj zadostuje, da bode videli, kako krivičen da je znani izrek Anastazija Gruna o mladi slovenski književnosti (da jo namreč človek lahko v rutu zavezano na enkrat nese).

Kdo pa vendar vse te tiskovine, kterih izvestno ni malo, pokupi? Slovenski kmet jih pobira, ki si pri ustih pritrga v pravem pomenu besede, da si knjig omeši. In ravno njemu očita se malomarnost, neobčutljivost in pomanjkanje izobraženosti. Če je sploh kak narod v Avstriji, ki tega očitjanja ne zasluži, je izvestno to slovenski narod. Malo jih je, ki bi brati ne znali, in če tudi jih med Nemci več brati zna, vendar Slovenci več berejo in rajši. Res ima slovensko ljudstvo tudi svoje pomanjkljivosti in svoje napake, ktere obžalujem in ktere sem skušal po možnosti odpraviti; toda kateri narod pa jih nima? Slovenski kmet je priden in marljiv; on je tudi politično vzbujen in nič manj izobražen, kakor vsak drugi kmet. Priprosto kmetiško ljudstvo je svojim pisateljem jako hvaležno — kar iz lastne skušnje vem in jih silno spoštujem, ob enem je pa tako razumljivo, da je pravo veselje pisati mu. Lahko bi dokazal to, kar sem rekel, z dogodki iz lastnega življenja.

Končati bo treba. Če toraj po slovenskih pokrajinah ni vse, kakor bi moralo biti, kakor bi si ta ali oni domoljub želel, da bi bilo, tega ni narod kriv. Narod je dober, se rad uči, kakor le malo- kteri, naj bi mu Bog le vedno pravih učiteljev in voditeljev pošiljal, potem me njegova bodočnost prav nič ne skrbi! V to pomozí Bog.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. januarja.

Notranje dežele.

V *dolenje-avstrijskem deželnem zboru* so stavili 4. t. m. poslanci Knab in tovariši (med njimi tudi liberalni) nasvet: deželni zbor naj sklene, da se prosta ženitev po Dolenje-Avstrijskem nekoliko bolj omeji, oziroma naj se ji večji zadržki stavijo, deželnemu odboru naj se naroča, da o tem poroča prihodnjemu deželnemu zboru. Vzrokov za take postavbe menda ni treba navajati, najbolj jih menda čutijo šolske občine, tukaj se tudi ni treba sklicevati na obče človeške pravice, kajti nihče ne živi sam ob sebi in sam za-se, tudi ne, ko bi v sredi puščave živel. — Nova šolska novela se ne izdeluje, marveč gré le zato, da se stavi zaradi nekterih šolskih vprašanj gotov program, vendar posvetovanja o tem še niso končana.

V *deželnem zboru gatiškem* je šolski odsek o nasvetu Romanczuk-a, ki se mu je bil zavrnil, sklenil naslednje: 1. Napraviti se imajo nove ljudske šole z rusinskim, oziroma poljskim učnim jezikom tam, kjer je dotična manjšina četrtina prebivalcev, oziroma 3000 ljudi, ta določba naj se v postavo zapiše. 2. Vlada se pozivlje, da napravi rusinske paralelke na gimnaziji v Premislju. 3. Rusinski, oziroma poljski jezik naj bode obli- gaten predmet po srednjih šolah s poljskim, oziroma rusinskim učnim jezikom, ako stariši zoper to ne ugovarjajo. To naj se tudi določi po posebni postavi.

„Da mi omogočite priti spet do avstrijske zemlje“, odgovorjam.

Vse hočem storiti in spremljati vas jaz sam, dokler niste varni na domačih tleh. In ako hočete naravnost na Donavo k avstrijski vojski, vas hočem tudi tje priveriti, kakor hitro pa se poslovimo in vi stopite na domača tla, tedaj sem jaz Turek, vi Avstrijec, in ne poznamo se več.“

„Sprejemem vašo ponudbo, Gabrski beg“, bil je moj odgovor.

On pa: „Jutri zjutraj za rano hočemo odhajati.“

A jaz sem se po vsej pravici čudil tej turški poštenosti in odkritosti. Turška vera, mislil sem, in vendar tudi ona človeka boljšega dela, kakor ne- vera, s ktero se je naš vek začel ponašati. V potrditev temu imam več vzgledov od onih potuhnen- cev, s kterimi sem doslej občeval kakor s pravimi prijatelji, med tem, ko so mi ravno oni kopali jamo, v ktero so me mislili zakopati. Nisva dosti govorila z Gabrskim begom ono pot; tako močno sem bil zamišljen v lastno preteklost.

Tri dni kasneje bil sem že v glavnem stanu v Banatu. Še tisti dan so nekteri naših vojakov in dva stotnika konstatovali mojo istovitost, drugo jutro pa našel sem tu grofa Baronija nadpolkovnika. Po nje- govem prizadevanji bil sem koj kot nadporočnik vmeščen pri desetem pešpolku. Nismo dolgo časa taborovali, kmalo smo se sprijeli s Turki, in potem

smo se po nesrečni bitvi morali umikati. Še tisto noč pripetilo se je nekaj, kar je imelo za-me naj- važnejših nasledkov. Prijaham do reke Maroš. Le-tu naletim na vojake, ki so ravno v vodo metali neko človeče; ni mi bilo več časa nečloveškega dejanja za- braniti. Le glavo sem mogel še nesrečneža videti, ktero je spod vode pomolil s smrtno boreč se — potem je v valovih zginol. A ta glava, to obličje in oči vzbudile so v meni spomin, s prva nejasen, ki se je pa kmalu imel zjasniti. Iz suknje namreč, ki jo je nekdo nesrečnežu z života snel, privlekli so precejšnji zavoj pisem, ktere sem koj zasegel. Iz teh sem drugo jutro zvedel, da utopljenec je bil rojen Nemec iz Kurlanda po imenu Izak Hirschberger, žid, a več let je stanoval v Gorici. In to mi je spomin oživilo, da, dobro sem se ga spominjal tistega obraza, tistih oči, po Gorici sem ga večkrat videl tekati in prodajati, tudi na dan Pijevega odhoda bil je ravno ta obraz eden izmed židovskih kričavev, ktere je ljudstvo v Get zagnalo. In česa je iskal pri vojski? Poslan je bil od Goriške lože ogledovat, združbe povzročevati med vojaki; a ta namen je s tem za- tajeval, da je prodajal žganje. Med mnogimi pismi našel sem tudi eno, na kterem je bil podpisan Ben Saruk. Spet toraj novo razjasnilo. Ni mi bilo dalje čakati. Dva dni potem sprosím si zaslúšanje od ce- sarja. Prav radostno sprejel me je cesar Jožef, tem- bolj, ker me je že poznal po grofu Ivanu Koben-

celjnu in se me je še spominjal od onega leta, ko je bil v Gorici. Kar sem bil zvedel od Takovca in iz pisem žida Izaka, razodel sem mu vestno in na- tančno, ter pojasnil mu, kar se je dalo iz mojega lastnega življenja in skušnje. Moje razodenje na- pravilo je na cesarja nepričakovan vtis. Onemogel zgrudil se je na divan, da sem se bal, da mu je slabo. Kmalu sem bil odpuščen. Zdaj, ko to pišem, deset dni potem, došla nam je novica, da se je od- ločil sam vojsko zapustiti, a tudi Lascey-a posloviti in generalu Lavdonu najviše povelje spet izročiti. Nepopisljiva veselost javlja se na obličjih naših vo- jakov. Vse kar ne more ućakati ne ure ne dne, da pride k nam Lavdon.

Meni pa, preljubi starši, odpustite, da nisem koj po svoji rešitvi tekkel v vaše naročje. Dolžnost, ktera me veže do domovine in cesarja, gnala me je sem v vojskin šum, da tudi jaz odrajtam domovini, česar ji nobeden zvest sin ne sme odrekati. Ne dvo- mite, Mati Božja me bo v kratkem zdravega in čvrstega spet k vam pripeljala. Molite za-me.

In Julijeta? Je zdrava? Pokažite ji to pismo ter potolažite jo. Po nevihti bo tudi nama zasijalo solnce sreče. Moje misli in želje so pri njej. Poljub- ljam vas vse v sveti ljubezni

Vaš zvesti sin

Vekoslav.

(Dalje prih.)

Ogerska je preteklo leto imela deželno razstavo v Budapešti, kamor so dobajali gosti iz vseh krajev ter občudovali razstavo. — A strokovnjaki so bili bolj skromni s svojo hvalo. Vsi so priznali prirodno bogastvo Ogerske, a v poljedelstvu je napredovala le tu in tam, rudarstvo se ne gane naprej ali gre rakovo pot, obrt se je začela še le razvijati. Obhajali so tudi p. l. desetletnico Tiszovega ministerstva. Svečanost je trajala tri dni, pa vendar ni mogla prikriti pomankljivosti notranje politike. Gosp. pl. Tizza ima večino za sabo — v parlamentu in parlamentarni stroj deluje naprej. A ta velemoč ministerskega predsednika je le umetna večina ljudstva je brez sočutja ali pa v opoziciji. Vsega, se ve, vlada ni kriva, prekmorska tekmovalna, sosedne države oškodujejo ogerske pridelke, a politika, ki se je začela l. 1876 je bistveno pripomogla da so se stvari shujšale. Nacijonalno politični sistem, je vzbudil splošno nezadovoljnost pri nemadarskih narodih, nezaupnost vlada med nemadarskimi narodnostimi. Kar se tiče narodne politike se je ravno l. 1885 veliko zakrivilo, vlada je osnovala tako zvana izobraževalna društva, ki so naravnost naprjena zoper nemadjarje. Ali je pa nemara pri šolstvu bolje? Minister Trefort je rekel: Ljudsko podučevanje je pomanjkljivo, da se kaj doseže, vkreniti je treba na drugo prt. Gimnazije slabo slov v inozemstvu. Isto taka je sodba o vseučiliščih. Kako pa je z nravnostjo na Ogerskem v glavnem mestu, o tem nam povedó več ko zadosti žalostnega časopisi: morije, dvoboji in mesena samopašnost, to je kulturna slika ogerskega glavnega mesta. Da pri takih okoliščinah denarna moč v deželi peša, je očitno. Predvarki so umetno skrpani, v dejanji je vse drugačno. Prednamnja razkroja ogerske države se prikazujejo. Ogerska je na napačni poti, to se vidi, ako se prevdarijo javne razmere.

Vnanje države.

Bolgarski ministerski predsednik Karavelov, je dobil od škofa Strossmayerja lep dar za bolgarske ranjence s pismom vred, v katerem škof Strossmayer izraža sočutje za bolgarske brate ter občuduje njih hrabrost.

V ruskih vladnih krogih baje ne upajo, da bi nastal mir v **Bolgariji** in v **vzhodni Rumeliji** dotlej, dokler imajo kaj govoriti tisti, ki so provzročili to gibanje, ki je nevarno za mir te dežele a tudi vse Evrope. Ruski kabinet bode imel v prvi vrsti delati na to, da se odstranijo tisti, ki so napotile mirnemu in pametnemu razvoju bolgarskega vprašanja. (Ako je to res, ruski vladni krogi ne morejo odpustiti knezu Aleksandru, da je revolucijo začel, a v Petrogradu ne praša za dovoljenje.)

25letnica pruskega kralja se je slovesno obhajala 3. t. m. Presvitli naš cesar je poslal čestitko po baronu Kollerju, ki je bil prav radostnosprejet. Mesto Berolin je bilo praznično napravljeno, po ulicah je bilo ljudi, kakor ob največjih slavnostih, posebno pa „unter den Linden“, kjer je bilo pred cesarsko palačo ljudi na tisoče zbranih. Med čestitelji je bil tudi Saški kralj. Po slovesni službi Božji je bilo čestitanje v beli dvorani. Ko mimo prideta Bismark in Moltke jima je šel cesar nasproti in ju je dvakrat poljubil. Po tem čestitanji je sprejel cesar poslanca tujih vlad. Cesarja in cesarico je ljudstvo živahno pozdravljalo. Zvečer je bilo mesto razsvitljeno in bila je predstava v gledališču, kjer je bil cesar navdušeno pozdravljen. Ako je kdo dolžan hvaliti Boga, hvali naj ga pruski kralj in njemški cesar. Nad njim in v njegovem časi se je spolnilo, kar je Friderik II. začel in nameraval. Le ozirom se nazaj, kaj je bila Prusija še pred 150 leti. Ko je dobil volitveni knez Braniborski naslov pruskega kralja pod cesarjem Leopoldom I., rekel je slavni princ Evgen: ministri ki so to svetovali, bi zaslužili prav za prav obešeni biti. Kaj je bila Prusija še ob nastopu Friderika II? Pred kakimi 50 leti je bil Berolin mesto, ki še ni nobenega mikalo, a sedaj je svetovno mesto, ki ima nad milijon prebivalcev. Po slavni vojski l. 1870 je postal pruski kralj nemški cesar in odsihmal odločuje Prusija v Evropi. Lahko tedaj slavni starček hvali Boga, ki je njega in prusko državo tako visoko pozdignil, z njim se veseli ves pruski narod mislimo, da še bolj kakor ob sedemdesetletnici Bismarkovi. Razpada pruske moči in veljave cesar Viljem tako ne bode učakal, zapazili so, da se pri njegovih nagovorih razodeva neko predčutje, baronu Kollerju je med drugim rekel: Vsekako še upam cesarja Franca Jožefa še enkrat videti. Ako bi pa ne imel dosti moči, da bi ga poiskal v njegovi lepi državi, bode mi pa on skazal čast in veselje, da me bode poiskal. Dasiravno bi še mnogo radi povedali, pa sedaj to opustimo, saj je vsem znano, da na svetu vse mine, tudi slavnih dni je enkrat le konec, in rad se spolnuje prigovor: Kakor pridobljeno, tako zgubljeno.

Francoska, Angleška in Nemčija skušajo zvedeti pri Porti, bi li bila pripravljena, da **Grško** vteši, prepustiti ji tiste meje, ki so ji (Grški) bile privoljene v Berolinskem miru. Ob enem so poslali Grki addresso, v kateri pravijo, da hočejo za orožje prijeti in priboriti si zvezo z Grško, brž, ko se privoli združenje Bolgarije. Sultan je zaradi tega zelo razjarjen nad Grki, in je baje rekel, ako se ima majati tudi njegov prestol, hoče se bojevati z Grki do skrajne meje raje, kakor da bi jim kaj privolil. V Carigradu so tudi zelo vznemirjeni zaradi Črne gore, ki se pridno oborožuje.

Angleško ministerstvo je definitivno sklenilo, da noče nasvetovati za Irsko posebno avtonomijo, ktera bi presegala to, kar se namerava dovoliti tudi drugim deželam, kar se tiče lokalne samouprave. Gladstone bode s tem prisiljen, ali vprašanje „Home-rule“ (irska samostalnost) ali opustiti, ali pa se mora drugam zasukati.

Na **Španjskem** ima vlada za sedaj mir, ker je razkol nastal med republikanci — med nepočakanimi in previdnimi. Zorilla, ki je bil pomiloščen in se je povrnil domov, hoče, da bi precej vdarili, a Castelar in Salmeron nista za to, in nastal je razkol — zmerni republikanci hočejo vpeljati republiko po mirni poti.

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, 4. januarja. (Pomisliki o uravnavi duhovenske plače.) Začasna postava o uravnavi duhovenske kongruie zadela je ob zapreke, ki jih ji v tej meri prizadeti niti njeni izvrševalci niso mislili. Napravila je jako veliko dela duhovnikom, pa tudi dotičnim uradnikom, da se pač ne more določiti čas, kdaj bode ta štrana razmotana v smislu izvrševalnega predpisa. Je že takó; ako se z vredbo cerkvenih reči ukvarjajo le posvetne oblasti, prezirajo ali saj premalo poslušajo tisto oblast, kateri gré soditi in razsojevati cerkvene zadeve: zaide se v labirint, iz katerega je težko najti pravi izhod.

Duhovniki so pisarili svoje vloge na okrajna glavarstva, ter jih vtrdovali z dokazi po smislu §. 3, I. izvrševalnega predpisa — toda njihovo delo se je večinoma nezadostno spoznalo, sicer bi se jim vloge ne vračevale. Posebno v eni reči političnim oblastnikom — ali vsem, ali ne, ne vem — ni vstreženo; v tem namreč, da so si duhovni od svojih županstev izprosili uradno potrdilo, kako ceno imajo v dotičnem kraju oni pridelki, ktere mora kmet duhovnu odrajtovati. Sicer se veruje občinskemu pečatu; le sedaj se daje nezaupnica županstvom, ter se postavljata po dva moža, ki naj cenita, koliko je vredna bira, odrajtovana v pridelkih. Kaj je pač temu vzrok? Ali morda § 5 izvrševalnega predpisa? Znabiti; toda meni se hoče dozdevati, da zajec tiči še v drugem grmu. Jaz mislim, da je to postopanje v zvezi z odgovorom deželnega predsednika na interpelacijo zadevajočo odkupnino duhovenske bire. Ta cenitev, tako si jaz, pa tudi veliko drugih mislimo, služila bo menda za podlago pri vračunanji zneska, s katerim bo moral kmet biro odkupiti. Kolikor više bi se žito cenilo, toliko več kapital bo moral vplačati kmet, toliko manj bo treba doplačati iz verskega zaklada, oziroma iz državne denarnice.

Skušnja uči, da je žitua cena nekaj let sèm strašno padla. Še pred 5 leti je kmet svojo pšenico ložej prodal po 3 gld. stari mernik, kakor zdaj po 2 gld. (Tu seveda ni govorjenje o birni pšenici, ker ta je veliko slabēja.)*

Ako pa je cena pšenici v tako kratkem času takó zelo padla, je li s tem rečeno, da ne bo več padala? Sicer je resnica, da veliko ne more pasti, ker že pri tej ceni kmetu ne ostaja nič drugega, kakor žuljave roke: vendar mogoče je le in najbrž tudi bode. Če bi se pa to zgodilo, je-li potem prav, da bi kmet odkupil biro po tej ceni, kakor jo ima žito sedaj? In ali je prav, da politična gospódka nagovarja cenilna moža, naj više cenita žito, kakor se je to baje zgodilo nekje na Dolenjskem? To sicer ni lahko verjetno, pa mogoče je vendar-le. To pa se mi celó nič težko ne dozdeva, da bi se kmet ne dal pregovoriti, da bi pri oceni birnega žita ne primaknil kakih 10 ali 20 kr. pri merniku. Kako lahko bi se vsedel tiček na limance, ter sam sebi podpisal toliko več odkupninski kapital! Tedaj ga bo osupnilo, pa bo že prepozno.

Pa še nekaj drugega bo našega kmeta osupnilo. Postava, zahtevajoča odkupnino bire ima svoj postanek v času, ko je narodu postavo dajal njegov nasprotnik. Čeravno so se bile občine večinoma izrekle zoper odpravo bire, in čeravno so ugovarjali narodni poslanci: protinarodna večina je vendar sklenila, da ljudstvo želi, da se bira odpravi. Ob-

*) Naša misel je: Naj veljá povsod za podlago računom „Katastralni cenilnik“ in ne bode se mogel nikdo pritožiti, niti kmetovalce, niti duhovnik, niti država. Kakor so okoliščine sedaj, ni upati, da bi bilo birno žito več vredno, kakor cenilnik predpisuje. Duhovščini plačo povikševati, pa jo tretji s previsoko ceno, kaj se hoče s tem doseči? Mar li zboljanje stanja duhovščine? Gotovo ne; le pesek bi bil za nekatere oči. Enako je tudi z drugimi rečmi, n. pr. z ustanovnimi našami itd., ki se hočejo vse duhovščini v „kongruo“ zaračunati. Vr-

čine, pravim, so se bile večinoma izrekle, da naj bira ostane, čeravno pripoznam, da je bil ta sklep v nekterih občinah sklenjen le po večini, ne pa z vslikom in tudi ne povsod. In zakaj ne? Vzrok je ta-le: Naša dežela ima veliko gradov in gradičev, ki navadno ne odrajtujejo kake bire; enako je tudi navada — posebno na Dolenjskem — da ne dajejo bire tisti, ki imajo manj posestva kakor pol zemlje. To se kmetu prav ne dozdeva, da bi moral duhovna vzdrževati le polovico- in celozemljak, ko ga vendar vsi potrebujejo.

Ako se nadalje pomisli, da so se tisti, ki so kmetu prigovarjali, naj se izreče za odkupnino, ravno te okoliščine posluževali, ter kmeta prepričevali, da bodo morali vsi davkoplačevalci enakomerno vzdrževati duhovna, kakor se to godi pri učiteljih: si tudi lahko mislimo, da je marsikteri rad pritrdil odkupnini, misleč, da si bo s tem zljajšal svoje breme. Toda nemara bode jako osupnil, ko bo zvedel, da le on more tudi poslej duhovna vzdrževati, ker le tistemu je treba kako reč odkupiti, ki jo je poprej resnično odrajtotoval; tisti pa, ki ni imel davščine v pridelkih, mu je tudi odkupovati ni potreba. Razloček med doslej in poslej bo le ta, da doslej je dajal iz svoje žitnice nekoliko bokalov žita, poslej pa bo moral žito najprvo prodati in s tem zopet žito odkupiti; in drugi razloček bo ta, da poprej ga je duhoven čakal tudi po več let in poslednjič mu podaril, če je bila letina slaba; pozneje pa bo imel precej čast, da bo videl v svoji hiši „rudečo kapo“.

Gospodje interpelantje! Če vas tako zelo skrbi, kako daleč je že segla ta postava, skrbite tudi za to, da se breme enakomerno raztegne na vse, in ne le na nekatere davkoplačevalce. Se vé, da bo kdo ugovarjal: S tem, da vsak kmet odkupi svojo davščino, se njemu ne godi nobena krivica. Krivično bi le bilo, ko bi se dosedanjim odrajtovalcem bire zapovedalo tolikošen kapital naložiti, da bi se iz njegovih obresti vzdrževal duhoven; pa to ni rečeno, marveč vsak kmet vplača le tolikošen kapital, da bo vsako leto toliko obresti prinašal, kolikor je vredno žito, ki ga je do zdaj dajal. Ako bi pa te obresti ne pokrile kongruie, kakor jo določuje nova postava, potem se bo primanjkljaj dodal iz verskega zaklada, oziroma iz državne denarnice, kakor to velja § 1., člen I. začasne postave.

To je vse res, in se kaj lepo glasi, ko bi le enega vprašanja ne bilo. Od kod namreč bo država dobila tisti denar, s katerim bo omenjeni primanjkljaj pokrivala? Je-li mar kje taka dežela, da rastejo verski zakladi, kakor pri nas jabelka? Če ni take dežele — kdo bo moral denar dajati? — Toraj bodo tisti, ki zdaj biro dajejo, dvakrat obdačeni; prvič, ko bodo morali biro odkupiti, in drugič, ko bodo morali svojim davkom primerno naklado odrajtovati, da se pokrije primanjkljaj.

Da se temu nenaravnemu obdačenju v okom pride, je edina pot, da se odkupninski kapital enakomerno razdeli na vse farane, kakor se bode razdelila tudi doklada.

Da je le to edino prava pot, razvidi se tudi iz tega-le: Mislimo si dva kmeta celozemljaka. Eden je v hribih, eden v nižavi. Travniki in njive prvega so zelo peščene, le z velikim trudom toliko pridelajo, da preživijo svojo družino. A travniki in njive drugega so zelo rodovitne; cenilna komisija postavila jih je v 2. in 1. razred, in mu primeroma na leto morda donasajo še enkrat toliko dohodkov, kakor prvemu; da molčim o tem, da se „zemlje“ (gruntje) v isti župnji čestokrat zelo ložijo po velikosti: in vendar bi morala ta dva kmeta vkljub toliki razliki oba enako odkupnino vplačati! Je-li to prav? Vem, da bo kdo ugovarjal: Saj je bilo tudi poprej tako; ta dva kmeta sta tudi doslej enako žitno biro odrajtovala. Če je bilo to doslej prav, mora biti tudi poslej.

Da, da, če je bilo prav! Ali ravno to je kmeta začelo bōsti, da le nekteri odrajtujejo biro, drugi, in to navadno bogatini, pa ne; in ravno zavoljo tega so se nekteri, kakor sem zgoraj omenil, izrekli za odkup, ker so mislili, da bodo morali vsi plačevati, ne pa zopet samo tisti, kakor doslej.

To so nekteri pomislili, pa ne vsi, ki se vrtajo človeku, ako trezno premišljuje odkupnino duhovenske bire. Ko zagleda izvrševalni predpis beli dan — potem znamo zopet ktero reči.

Domače novice.

(Deželni poslanci so danes povabljeni v „Marjanišče“), kjer se ob petih popoldne ponavlja igra s petjem „Živila Avstrija“.

(Srebrni križec) za zasluge dobil je od presvitlega cesarja c. k. korporal domačega pešpolka št. 17. Adam Pirc, ki je pred kratkim iz Ljubljane rešil dekle Marijo Zagorjan, da ni vtonila. Včeraj ob 9. uri popoldne zbral se je zaradi tega ves domači pešpolk št. 17 na vežbališču v paradi z godbo na čelu, in je ondi tukajšnji general Groller pl. Mildensee hrabremu podčastniku odliko lastno-ročno pripel na prsi.

(Zadnje okrožnico sv. Očeta Leona XIII.) „O krščanski uravnavi državi“ smo dali zaradi njene imenitnosti še posebej natisniti ter se dobiva v „Katoliški Bukvarni“, iztis, (2 tiskovni poli v osmerki), po 6 kr., kdor jih več vkup vzame, dobi jih ceneje. Želeti je, da se preimenitna okrožnica kolikor mogoče razširi, pridno premišljuje ter vedno in povsod po njej deluje. Slovenci, sezite po njej!

(Nova knjiga.) „Neposredni davke“, spisal Rajko Šinek, c. kr. davkar v Lošnji (Istra), 144 str., cena 1 gld., se dobiva pri pisatelju. Knjigo dobi franco vsak, kdor se naroči po poštni nakaznici.

(Slovensko gledališče) v torek zvečer je bilo navadno obiskano, vendar pa nam je na veliko zadovoljnost priznati, da smo opazili izvanredno veliko razumnost, kolikor ga res že zdavnaj ni bilo ondi videti. So se pač hoteli prepričati o napredku g. Gorazda, ki je ta večer, tu na počitnicah bivajoč, nastopil v krasni drami „Trnje in lator“, kjer nam je z mojsterskim pokretom kazal trpina umetnika, koliko mu je prestat, koliko boriti se, preden si pribori latoriko in še tedaj ga dostikrat smrt prebiti. G. Gorazd je v tej ulogi prvokrat nastopil pred dvema letoma, kedar je ravno tako spretno predstavljal podobarja Rollo, kakor sedaj, le je tedaj marsikaj pretiral, nocoj pa ne. Kakor je šo malo časa v konservatoriji, se mu že pozná dobra šola, ki je vsi njegovi prekrasni igri vtisnila nekak dobrodejen značaj zmernosti, tako v besedah, kakor tudi v pokretu. Popolnoma vreden sodrug bila mu je gospica Matilda Nigrinova, katero smo po jako dolgem prestanku zopet imeli radost na slovenskem odru občudovati. Lahko rečemo, da bi spretnejega brata mojster Rolla ne bil mogel imeti, kakor je bil nocojšnji Stefano, kakor tudi ne bolj karakterističnega Mihel-Angela, kakor ga je starina naših diletantov, g. Kocelj, predstavljal. O g. Kocelju kot igralcu se pač sme reči, da kamor ga človek postavi, povsod je na svojem mestu in še kako! Tudi Kontesa Leonora (g. Vertnikova) je letos znala svoji ulogi ves drug značaj vtisniti, kskor pred dvema letoma, čeravno je tudi takrat dobro igrala. Markese Appiani (g. Sršen) bi pač boljši ne mogel biti, kakor je bil, toda kdor predstavlja takega Franca Mora v „Razbojnikih“ tako, kakor ga zná ravno g. Sršen, za tega ni Appiani. Tudi ostali gospodje: Danilo, Slavko, Perdan, Sturm, Brak in Burjan so po svoje pripomogli k splošnemu sijajnemu vspehu. Ploska in pohvale dobili so spretni naši igralci že toliko, da so lahko ponosni na ta večer. O prvi igri: Kdor se poslednji smeje! pa pri najboljši volji družega ne moremo reči, kakor škoda za čas, ki ga je pisateljica njena za njo potratila. Predstavljal so jo: gospici Zvonarjeva in Gizela Nigrinova ter gospoda Danilo in Slavko, ki so si vsi vrlo prizadevali, da bi bili iz nič kaj prida napravili, toda kjer nič ni, ondi pravijo, da še cesar zgubi.

(Letno poročilo „Sokolovo“), ktereга smo dve leti pričakovali, kakor židje obljubljenega mesije, izšlo nam je letos že ob obnem zboru. Iz taistega posnamemo, da ima Ljubljanski „Sokol“ 8 častnih in 192 podpornih udov, med kterimi se nahajajo vsi stanovi in tudi veliki dostojanstveniki. Tako mu je častni član prvi Jugoslovan premili vladika dr. Josip Juraj Strossmayer. Stan premoženja „Sokolovega“ je jako vgoden. Dohodkov je imel 1925 gold., stroškov pa 1496 gld. 69 kr. Prihranilo se je toraj 428 gold. 70 kr. Skupnega premoženja ima „Sokol“ 2323 gold. 2 kr., ktero obstoji v inventarju in v gotovini obrestno naloženi. Inventar je vreden 1090 gld. 2 kr., gotovine denarja je pa za 1233 gld. Gospodarstvo njegovo je toraj popolnoma dobro.

(Pri včeranjem obnem zboru Ljubljanskega „Sokola“), ktereга se je precej članov vdeležilo, iz-

voljeni so bili v novi odbor sledeči gg.: Za starost gosp. Valentinčič soglasno, za podstarost gosp. Noili tudi skoraj soglasno, za blagajnika g. Skale, za odbornike pa gg.: Armič, Fink, Jeločnik, Magolič, Paternoster in Schweiger. Iz odbora sta izstopila po lastni odpovedi tajnik g. Bedenek in blagajnik g. Geba, ker jima službeni, oziroma obrtni posel, ne daje zadosti časa za vspešno nadaljno društveno delovanje. Natančneje poročilo objavimo jutri.

(Državnega pravdnika namestnik) v Celji postal je dosedanji c. k. okrajni sodnik g. Franc Trenc v Metliki.

(Posebna nezgoda) je vedno za petami slikam našega domačina profesorja g. Janeza Šubica, ki je sedaj v službi v Kaiserslautern. Pred leti vpepelil mu jih je strastni požar v Praskem narodnem gledališču, letos pa v muzealni palači Kaiserslauterski.

(O koleri) poslali so iz Trsta natančno poročilo ministru notranjih zadev z opazko, da se pri sekciji dotičnih umrlih ni dalo izvestno določiti, ali je to „colera asiatica“ ali ne. Vsled tega ostanejo vse določbe veljavne, ki so se gledé razširjanja kolere napravile.

(Na Dobravi pri Zaspah) je umrl sredi meseca decembra v. č. gosp. Simon Vojvoda, vpokojeni župnik v 68. letu starosti. Ranjki je bil rojen v Bohinjski Bistrici in je bil v svojem času župnik v Nemški Loki na Kočevskem. Naj v miru počiva!

(Volitve za Tržaško mestno občino), ki je ob enem tudi deželni zbor, začne se v ponedeljek 11. t. m., v ponedeljek in torek bode volil IV. mestni razred. Pretekli ponedeljek, 4. t. m., so imeli patrijotični volilci IV. razreda, Slovenci in Italijani, volilni shod, vdeležilo se ga je nad 300 volilcev. Slovenci in Italijani bodo volili ene in iste patrijotične kandidate, med temi tudi par Slovencev. V IV. razred mislijo spraviti, kakor „Edinost“ poroča, 4—6 poslancev; v I. in III. razredu je skoro gotovo, da zmaga patrijotična stranka in v okolici se tudi nadjajo, da zmagajo kandidatje društva „Edinost“, ktero je imelo v sredo volilni zbor in je postavilo te-le kandidate:

Za I. okraj: Peter Peršič, c. kr. carinski uradnik.

Za II. okraj: Ivan Marija Klun, posestnik v Rocolu.

Za III. okraj: Štefan Nadlišek, geometer in posestnik pri sv. Ivanu.

Za IV. okraj: Filip Abram, c. kr. svetovalec više sodnije v Trstu.

Za V. okraj: Matija Valentin Živic, inženir v Trstu.

Za VI. okraj: Ivan Nabergoj, državni poslanec in posestnik na Proseku.

Ker so vsi ti kandidatje pošteni rodoljubi in po vsem vredni, za zastopajo naš narod v Tržaškem mestnem, oziroma deželnem zboru, zato se je nadjati, da bodo okoličani vsi volili skoro enoglasno po društvu „Edinost“ priporočene kandidate. Čas je, da Slovenci pokažemo, da nočemo biti brezvoljno orodje v rokah naših sovažnikov in posameznih častihlepežev. Kakor reči stojé, gotovo je, da bode imela patrijotična stranka s pomočjo okoličanskih poslancev večino v Tržaškem zboru, ta večina pa bode morala gledati, da izvoli pravega župana, moža skoz in skoz zanesljivega in patrijotičnega. Sliši se, da se v patrijotičnih krogih misli na g. Rossetti pl. Škanderja. To bi bila pri sedanjih okoliščinah še najboljša volitev. Pa bomo videli. V ponedeljek se začne volilni boj, ki bode trajal celih 14 dni.

(Umrl je) v Trstu 4. t. m. mejni grof Franc Marenzi, feldmaršallajtenant v pokoju, veliki posestnik v Trstu. Rodbina Marenzi je ena najstarejših plemenitih rodbin Primorskega in ena najstarejših plemenitih patricijskih rodbin Tržaških. Zapustil je vdovo, 4 sinove, kteri so vsi v državnih službah in tri hčere, kterih ena je soproga sina grofa Hohenwarta, voditelja parlamentarne večine v državnem zboru. Pri tej priliki konstatujemo, da so potomci vseh starih Tržaških plemenitih patricijskih rodbin, kakor Marenzi, Conti, Rossetti v državnih službah in toraj gotovo ne poznajo tistega Tržaškega patrijotizma, ktereга učé Raskovič, Vidakovič in drugi enaki „iđi“, ki hočejo Slovence iz Trsta preganjati, akoprav so sami še le nedavno v Trst privandrali.

(„Ed.“)

Razne reči.

— „Catholic Direktory“ v Londonu je prinesel gotove statistične date o sedanji katoliški cerkvi v Veliki Britaniji (Angleška in Skotska). Katoliška cerkev ima ondi 1575 cerkvá, kapel in stacijonov. Tukaj niso prištete hišne kapele, ki so le za hišne stanovalce, teh je sedaj 11. Duhovnikov je bilo l. 1885 2576, prejšnje leto jih je bilo 2522. Leta 1885 je bilo posvečenih 91 mašnikov, ter je 56 svetnih in 35 redovnikov. Poslednji so: jezuiti, frančiškani, benediktinci, oblati, redemtoristi in moristi. Nadškofov in škofov je 23. Na Angleškem in Velškem je 1 nadškof, 14 škofov in 2 posvečna škofa. Na Škotskem sta 2 nadškofa, podružnih škofov ima Edinburgh 4; Glasgov nobenega. Nadškofija Westminster (London) ima 359 mašnikov, 100 med temi je redovnikov. Poleg Londona se najbolj odlikuje škofija Liverpool, ki ima 323 mašnikov, med temi 103 redovnike. Še se našteva 37 kolegijev in 101 samostanskih šol. V Nadškofijo Westminster je hodilo v začetne šole 20.111 otrok, a leta 1865 jih je hodilo 11.745. Britansko kraljestvo ima 14 nadškofov, 81 škofov, 35 vikarijev in 10 apostolskih prefektov.

Telegrami.

Budapešt, 6. jan. Tukajšnji magistrat odločil je srbskim in bolgarskim ranjencem 7000 goldinarjev na pomoč.

Madrid, 6. jan. Sagasta je prebral v zbornici in v senatu dekret, da bodo za nekaj časa seje prenehale.

London, 6. jan. Iz Sudana došel je telegram 4. t. m., da so se uporniki povsod umaknili. Bilo jih je blizo 11.000 mož. V Kaibaru je le še nekaj zaostalecev.

Umrli so:

4. jan. Anton Smraje, kajzar, 50 let, Ullice na Grad št. 12. jetika.

V bolnišnici:

3. jan. Urša Armič, gostija, 59 let, srčna paralisa.

4. jan. Franca Možina, pekarja žena, 50 let, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

6. januarja

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 80 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 05 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 15 „
Akcije avstr.-ogerske banke	872 „ — „
Kreditne akcije	299 „ 30 „
London	126 „ 55 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	10 „ 01 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	62 „ 05 „

Naročila na

„Theologisch - praktische Quartalschrift“,

ki v Lincu na leto v 4 zvezkih izhaja,

in to v sredi januarja, aprila, julija in oktobra, sprejema podpisana katoliška bukvarna in dotične knjige, takoj ko so izišle, naročnikom razpošlje po pošti franco. Naročnina znaša za celo leto le 3 gl. 50 kr. in jo sprejema

„Katoliška Bukvarna“
na Stolnem trgu št. 6.

Priznano nepokvarjene izvrstne

voščene sveče

izdelujejo (3)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Ravnokar je izšla ter se dobiva v Katoliški Bukvarni v Ljubljani knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(22) IVAN BELEC,

župnik.

Knjiga obsega 9 pol v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjako brezplačno.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.